

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“
Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281
rnids.rs | rnids.spb | kancelarija@rnids.rs

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ ТРЕЋЕГ КВАРТАЛА 2015.

Данко Јевтовић

директор

Београд, октобар 2015.

Садржај:

Увод	4
Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период	4
Кратки преглед најважнијих догађаја у кварталу	4
Приливи и реализација	5
Послови Регистра и тржиште домена	6
Систем за регистрацију назива домена	6
ИКТ инфраструктура	6
Систем за регистрацију назива домена	6
Техничка сарадња са овлашћеним регистрима	6
Систем за разрешење DNS упита	7
Безбедност Регистра	7
Остали ИКТ сервиси	7
Развој и примена правила за регистрацију	7
Унапређење аката о регистрацији	7
Обављени послови регистрације	8
Решавање спорова у вези са називима домена	8
Развој тржишта домена	9
Број домена	9
Поређење са прогнозираним вредностима	9
Тржишна сарадња са ОР-овима	11
Едукативно-промотивне кампање	11
Интернет присуство РНИДС-а	16
Односи са медијима	19
Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима	19
Међународна сарадња	22
Службена путовања током трећег квартала 2015:	22
Кратки извештај са службених путовања запослених у Канцеларији	22
Организација међународних скупова	23
Учешће у међународним радним групама	23
Пословање Канцеларије	25
Ефикасност и ефективност пословања	25
Увођење стандарда у пословање	25
Финансије	25
Набавке	25
Редовни послови Канцеларије	26
Правни послови	26
Рачуноводство и ревизија	26
Општи послови	27
Ангажман професионалних услуга	27
Подршка раду Фондације	28
Јавност рада	28
Сајт Фондације рнидс.срб/рnids.rs	28

Подршка органима и телима Фондације	29
Подршка Конференцији суоснивача	29
Подршка Управном одбору	30
Рад са суоснивачима и ширење чланства	30
Подршка развоју Интернета у Србији	31
Сарадња са државним институцијама	31
Други контакти са државним институцијама	31
Односи са интернет заједницом	31
Програми едукације	32
Организација и суорганизација скупова	32
Управљање Интернетом	34
Internet Governance Forum	34
RSNOG	34
Финансијски извештаји	35
Периодични извештаји за трећи квартал 2015.	35
Биланс успеха	35
Биланс стања	36
Реализација финансијског плана	38
Преглед финансијских средстава	42
ПРИЛОГ 1: Статистички анекс за трећи квартал 2015.	

Увод

Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период

Током трећег квартала 2015. године:

- DNS и сви сервиси РНИДС-а су функционисали са **100% расположивости**
- Прихваћено је 571 аванса за услугу регистрације
- Укупни **прилив** износи 29.958.380 динара, са ПДВ-ом

На крају трећег квартала 2015. године:

- **Стање средстава** износи 69.693.302 динара; прерачунато, са хартијама од вредности
- Укупно број **регистрованих назива домена** је: 87.341 .RS и 2.932 .CРБ

Кратки преглед најважнијих догађаја у кварталу

Најважније активности и догађаји током трећег квартала 2015. били су:

- Избор новог руководства Конференције суоснивача
- Измена Општих услова регистрације назива интернет домена којом је укинута обавеза достављања личног броја (ЈМБГ-а) за грађане Србије
- Пуштање нове интернет презентације РНИДС-а rnids.rs/rnids.cрb
- Нова Провера доступности и Изборник на domen.cрb/domen.rs
- Напредак у реализацији новог софтвера за систем за регистрацију назива домена
- Кампања „Знамо се са Нетом!“, промоција IN.RS и CO.RS циљана ка предузетницима
- Организација 48. CENTR-ове правне и регулаторне радионице у Београду
- Успешно успостављање сарадње са Vip mobile, јединим преосталим мрежним оператором телефоније који није суоснивач РНИДС-а
- Слободан Марковић, саветник директора РНИДС-а је изабран у Савет за развој електронског пословања Републике Србије

—

Трећи квартал у години је уобичајено период затишја у делу активности, добрим делом и због сезоне годишњих одмора. У ширем контексту, квартал је највише био обележен активностима у вези припреме Закона о информационој безбедности, где је значајно био укључен и РНИДС.

Овај квартал је по оцени директора успешан, јер је током њега урађен значајни посао за бројне активности РНИДС-а које крећу од октобра месеца.

Приливи и реализација

Остварена реализација по основу регистрације и обнове назива интернет домена у трећем кварталу 2015. износи 23.705.950 динара што представља повећање од 3% у односу у односу на 2014. и 14% у односу на исти период 2013.

Реализација по доменским просторима дата је у следећој табели:

	III квартал 2015. године									
			јул		август			септембар		
	цена	обнова	нови	износ	обнова	нови	износ	обнова	нови	износ
co.rs.	450	1026	147	527.850	1513	119	734.400	1316	156	662.400
edu.rs.	450	86	8	42.300	141	20	72.450	191	27	98.100
in.rs.	250	106	46	38.000	140	48	47.000	149	71	55.000
org.rs.	450	188	26	96.300	282	33	141.750	277	37	141.300
rs.	1.350	3464	1020	6.053.400	4171	969	6.939.000	4628	1124	7.765.200
.RS		4.870	1.247	6.757.850	6.247	1.189	7.934.600	6.561	1.415	8.722.000
срб.	500	260	10	135.000	159	20	89.500	61	13	37.000
обр.срб	250	3	0	750	2	1	750	4	0	1.000
орг.срб	250	3	0	750	9	0	2.250	3	1	1.000
од.срб	250	1	0	250	5	0	1.250	3	0	750
пр.срб	250	54	2	14.000	17	0	4.250	12	0	3.000
.СРБ		321	12	150.750	192	21	98.000	83	14	42.750
укупно 2015.				6.908.600			8.032.600			8.764.750
укупно 2014.				6.594.850			7.865.950			8.526.350
укупно 2013.				6.164.300			7.306.900			7.787.950
укупно 2012.				5.272.714			7.496.697			7.028.573
укупно 2011.				4.579.950			6.499.201			6.695.500
укупно 2010.				3.729.600			5.664.850			6.589.150

Током трећег квартала 2015. прихваћено је 571 аванса за домене и електронским путем послато исто толико авансних рачуна, уз 14 рачуна из категорије обнове чланства постојећих и 1 рачун из категорије нових чланова конференције суоснивача. Током трећег квартала забележене су и две уплате за проверу оспособљености нових овлашћених регистара. Све наведене уплате су укупно износиле 29.958.380 динара и регистроване су као пословни прилив.

Послови Регистра и тржиште домена

Систем за регистрацију назива домена

ИКТ инфраструктура

Током трећег квартала 2015. није било проблема нити прекида у раду система РНИДС-а. Сви сервиси су радили без прекида и били су доступни корисницима 100% времена.

НАЗИВ сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	Без прекида	100%
Сервиси RsReg апликације	Без прекида	100%
Финансијски сервиси регистрације	Без прекида	100%

Током овог квартала није било значајних проблема у раду система РНИДС-а. Сви проблеми решавани су благовремено и нису утицали на доступност сервиса које пружа РНИДС. Резервне копије су рађене редовно и складиштене у складу са процедуром.

Систем за регистрацију назива домена

Израда софтвера за регистрацију назива интернет домена напредује у складу са планом реализације уговора, и под надзором Канцеларија и надзорног органа (ЕТФ).

Урађена је серија тестова веб апликације у складу са функционалним захтевима који су дефинисани у пројектној документацији. Завршен је развој машинског интерфејса (ЕРР сервер и одговарајући клијентски модули) и у току су припреме за тестирање.

Техничка сарадња са овлашћеним регистрима

У трећем кварталу 2015. било је три случаја када је била потребна помоћ овлашћеним регистрима. Сва три случаја су била због инсталирања новог рачунара код сваког овлашћеног регистра понаособ и сва три случаја су у најкраћем року успешно решена.

У претходном кварталу инсталирана је додатна виртуелна машина за тестирање нове апликације за регистрацију домена, током трећег квартала су на тој машини рађене преправке у складу са потребама за тестирање и рад нове апликације и ЕРР сервиса.

Систем за разрешење DNS упита

Мрежа ауторитативних DNS сервера РНИДС-а била је доступна 100% времена, и без застоја у раду. Такође, сви DNS сервери, укључујући и секундарне, преузимали су зонске фајлове по стандардном распореду и били доступни 100% времена.

Повећана је IPv6 видљивост DNS сервера који се налазе на РНИДС-овој инфраструктури успостављањем peering-а са SOX-ом и Hurricane Electric, једним од највећих глобалних Интернет провајдера.

Безбедност Регистра

У претходном периоду било је неколико напада на DNS инфраструктуру РНИДС-а. Један од њих је био средњих размера и трајао је десетак дана. Напад није утицао на рад DNS система и испраћен је до потпуног престанка.

Остали ИКТ сервиси

Ради повећања безбедности Регистра, нова интернет презентација РНИДС-а www.rnids.rs/rnids.srb је пресељена код комерцијалног провајдера.

Паралелно са пуштањем у рад нове веб презентације РНИДС-а, обезбеђени су EV SSL сертификати који додатно обезбеђују комуникацију са корисницима. Ови сертификати се приказују као зелена пруга у програмима за преглед Интернета, чиме указују на сајт од поверења.

Развој и примена правила за регистрацију

Унапређење аката о регистрацији

У овом кварталу донете су измене Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена у погледу личних података који се прикупљају од регистраната. Почев од 19. 10. 2015. ЈМБГ више неће бити обавезан податак приликом регистрације .RS и .СРБ домена. Ова промена у правилима регистрације реализована је на иницијативу и у сарадњи са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. Након више спроведених консултација са Службом Повереника, РНИДС је формирао Радну групу која је имала задатак да размотри могућност укидања ЈМБГ-а као обавезног податка. Радна група је предложила укидање овог податка и у сарадњи са Канцеларијом РНИДС-а предложила текст измена и допуна Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена. На предлог Управног одбора, Конференција суоснивача РНИДС-а на седници од 19. 9. 2015. усвојила је ове измене. Постојећи ЈМБГ-ови регистраната остаће у збирци података Регистра, с тим што ће регистранти моћи да их уклоне. Регистранти, који то желе, имаће могућност да уз податке о

регистрацији домена наведу и свој ЈМБГ, а то може бити од користи за утврђивање идентитета у неким случајевима, рецимо приликом преноса регистрације домена на друго лице.

Током квартала је рађено да припреми правила за DNSSEC. Урађена је нулта верзија документа „DNSSEC Policy and Practice Statement for .rs and .spb Zone“ (RS&CPB DPS)

Обављени послови регистрације

Током трећег квартала обрађено је 222 захтева за промену регистранта, од чега је 11 одбијено због неисправности достављене документације. Од укупног броја трансфера назива интернет домена из надлежности једног овлашћеног регистра у надлежност трећег (456), интервенција РНИАС-а била је неопходна у 138 случајева. Обрађено је 68 захтева за измену грешке у називу регистранта назива интернет домена, од чега је 66 позитивно решено, док су два захтева одбијена због некомплетне документације. У 34 наврата затражено је сторнирање трансакције регистрације одређеног назива интернет домена због грешке учињене приликом регистрације.

Решавање спорова у вези са називима домена

У овом периоду окончана су три спора, у питању су називи домена bmwmotorrad.rs, bmwkum.rs и cialis.in.rs. Регистранти у овим случајевима нису доставили одговор на тужбу, те су спорови релативно брзо окончани. Арбитражна већа су у овим предметима донела одлуке без усмене расправе, на основу расположивих података у списима предмета.

Два случаја се односе на домене bmwmotorrad.rs и bmwkum.rs, у питању је заштићени знак компаније Bayerische Motoren Werke AG (BMW), која је била тужилац. Веће је у оба случаја установило да су испуњени сви прописани услови за одлуку о преносу назива домена са регистранта на тужиоца. Спорним називом домена може да се створи забуна и доведу у заблуду учесници у промету у смислу да се ради о називу домена иза ког стоји титулар чувеног жига BMW. Исто тако, између регистранта и тужиоца не постоји пословни однос, нити уговор којим би регистрант могао да користи неки од ова два домена.

У предмету cialis.in.rs, тужени је био физичко лице, имајући у виду да се ради о .in.rs доменском простору, намењеном за физичка лица. Интересантно у овом предмету јесте то што је тужилац тражио престанак регистрације назива домена. Сам престанак регистрације је нешто што тужиоци ретко траже из простог разлога што престанком регистрације назив домена постаје поново слободан за регистрацију, па чак и од истог регистранта. Разлог што у Правилнику за решавање спорова поводом регистрације назива националних интернет домена, као и у упоредној пракси постоји ова опција јесте што постоје тужиоци који инсистирају на брисању домена и при том не желе да буду регистранти тог домена.

Развој тржишта домена

Број домена

У табели су дате статистичке категорије обновљених и нових домена током трећег квартала у протеклих пет година. Категорија обновљених домена исказује раст од око 5% у односу на 2014. и око 14% у односу на 2013. Нови домени у другом кварталу 2015. налазе се у благом паду од око 7% у односу на исти период у 2014.

	2011.		2012.		2013.		2014.		2015.	
	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови
.RS	13.727	4.020	14.607	4.207	15.556	4.143	16.840	4.154	17.678	3.851
.СРБ	0	0	7	2.840	926	117	800	44	596	47
Укупно	13.727	4.020	14.614	7.047	16.482	4.260	17.640	4.198	18.274	3.898

У табели су дате статистичке категорије обновљених и нових домена током трећег квартала у протеклих пет година. Категорија обновљених домена исказује раст од око 5% у односу на 2014. и око 14% у односу на 2013. Нови домени у другом кварталу 2015. налазе се у благом паду од око 7% у односу на исти период у 2014.

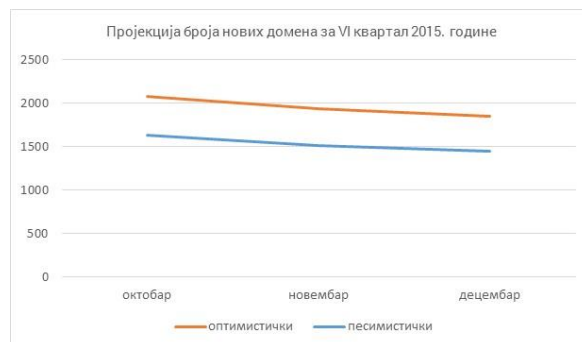
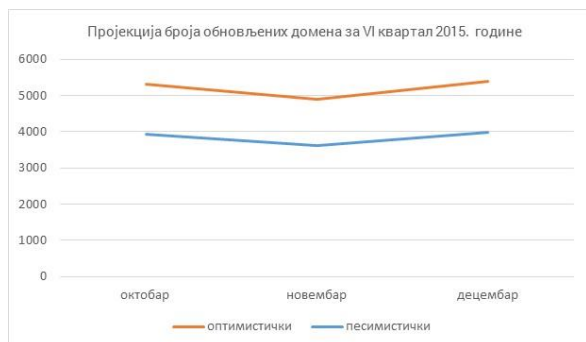
Поређење са прогнозираним вредностима

У односу на пројектоване вредности на нивоу квартала, категорија обновљених назива домена налази се у дефинисаним оквирима, док категорија новорегистрованих назива домена бележи вредност испод вредности песимистичке компоненте. Новчана реализација налази се у оквирима одређеним оптимистичким и песимистичким сценариом, приближавајући се песимистичкој компоненти. Описана кретања приказана су у табели испод.

	обнова		нови	
	↙ реализација	↗	↙ реализација	↗
.RS	16.021	17.678	4.177	3.851
		21.675		5.337

	новчана реализација	
	↙ реализација	↗
.RS	23.227.729	23.705.950
		31.064.691

Пројектовани износи броја нових и обновљених .RS назива интернет домена за четврти квартал 2015. године приказани су на сликама испод.

Почетком 2015. Удружење европских националних регистара (CENTR) је у сарадњи са француским националним регистром креирало је нову методологију за праћење основних показатеља тржишта назива националних интернет домена. Нова методологија, уместо категорија попут броја новорегистрованих, обновљених и обрисаних назива домена, користи појмове стопа креирања или креациона стопа (creation rate), стопа задржавања или ретенциона стопа (retention rate) и стопа брисања (deletion rate). Нова методологија уведена је у циљу јасне идентификације и стандардизације кључних показатеља на нивоу европских националних регистара.

Стопа креирања или креациона стопа представља количник новорегистрованих домена у току периода и укупног броја регистрованих домена на крају периода. На европском нивоу у 2014. и прва два квартала 2015. медијална вредност износила је око 19%, док је у српском доменском простору ова величина у трећем кварталу 2015. на нивоу од 4,5%.

Стопа задржавања или ретенциона стопа представља количник разлике укупног броја домена на крају периода и новорегистрованих домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода. У трећем кварталу 2015. ова величина у .RS доменском простору износи 96%, што је знатно изнад медијалне вредности израчунате на нивоу чланица CENTR-а (у 2014. години и прва два квартала 2015. је на нивоу од око 84%).

Стопа брисања добија се као количник броја обрисаних домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода. У европским оквирима медијална вредност стопе брисања устаљена је на око 15%, док је ова вредност за Србију нешто испод 4%.

Посматрајући остварене вредности три основна показатеља у поређењу са медијалним резултатима на европском нивоу, може се закључити да се Србија остварује завидне резултате у погледу стопе задржавања и стопе брисања. Стопа задржавања, како на кварталном, тако и на годишњем нивоу за 2014. годину, налази се знатно изнад средњих вредности на европском нивоу. Стопа брисања кореспондира стопи задржавања и налази се на завидно ниском нивоу. Стопа креирања у трећем кварталу 2015. бележи нешто ниже вредности, али је то разумљиво уколико се има у виду да крива тренда нових регистрација бележи свој сезонски минимум крајем другог и почетком трећег квартала.

Овакве информације наводе на закључак да су разлози успоравања раста .RS домена суштински другачији од разлога за успоравање раста регистара чланица CENTR-е и других

TLD-ева. Знајући да је најчешћи мотив за регистрацију назива домена пословне природе (чак и када ту регистрацију врше физичка лица) може се закључити да је главни узрок успорењу српског националног домена лежи у катастрофалној пословној клими у Србији и ниском нивоу развоја дигиталног пословања.

Тржишна сарадња са ОР-овима

Током трећег квартала настављена је имплементација Програма суфинансирања оглашавања овлашћених регистара. Од 16 ОР-ова који су потписали Уговор о суфинансирању, четири ОР-а су била активна у овом кварталу.

BeotelNet је након одобреног медија плана, спровео кампању и доставио извештаје, рачуне и доказе о уплатама, на основу чега су им исплаћена акумулирана средства. Connect је спровео први део своје огласне кампање, која је након достављене документације исплаћена а затим и настављена. Своје кампање су у трећем кварталу започели Orion и Complus.

Редовна комуникација са овлашћеним регистрима се и у овом кварталу одвијала и преко MailChimp сервиса. На маркетинг листу су у овом периоду послата обавештења о извештају са 53. ICANN-овог састанка, 25. издању билтена РНИДС ИНФО, ранг листи ОР-ова, информације о новом rnids.rs/rnids.srb сајту, као и о новој јесењој едукативно–промотивној кампањи.

Едукативно-промотивне кампање

Промоција Провере доступности (нови WHOIS) и Изборника ОР-ова

Уобичајени сервис за проверу података о регистрованим називима домена користи WHOIS протокол (RFC3912), а од почетка рада РНИДС-а је доступан и на веб сајту на познатој адреси www.rnids.rs/whois. Анализом потреба корисника домена, као и потенцијалних регистраната уочене су различите потребе ових циљних група, па је и WHOIS модернизован.

- Корисници који желе да провере податке о регистрованом називу домена су навикли да то учине на сајту Регистра, па је на сајту [rnids.srb/rnids.rs](http://rnids.rs/rnids.srb) задржан (у унапређеној верзији) веб WHOIS сервис, као провера података о регистрованом називу домена. О овом сајту се више може наћи у делу овог извештаја који се бави подршком раду Фондације, односно јавности рада.
- Сајт domen.srb/ www.domen.rs је намењен за едукацију корисника Интернета у Србији и промоцију доменских брендова, те је на њега постављена верзија веб WHOIS сервиса којим потенцијални регистранти могу лако да провере доступне називе домена у свим доменским просторима
- Стандардни WHOIS протокол је задржан на адреси whois.rnids.rs (TCP порт 43)

Након интензивног рада на редицајну и новим функционалностима Провере доступности и Изборника овлашћених регистара, ове две странице су објављене на domen.rs сајту током трећег квартала. Како би јавност била информисана о новим функционалностима сајта и боље

упозната са услугама овлашћених регистара, ове странице су током трећег квартала интензивно промовисане кроз различите канале комуникације.

Провера доступности је унапређена бројним новим функционалностима које су убрзале претрагу расположивости назива интернет домена, док Изборник ОР-ова сада омогућава једноставну претрагу (филтрирање) према услугама које ОР-ови пружају, а сортирање је омогућено по броју услуга, по градовима из којих су ОР-ови или по називу ОР-а.

Овлашћени регистри су у Изборнику представљени у појединачним боксовима који, осим што садрже логотипе ОР-ова и графичке приказе услуга, кориснике воде директно на њихове сајтове и странице где се могу проверити цене и регистровати домени.

Фокус промотивних активности у трећем кварталу био је на дигиталним медијима па су корисници Интернета путем огласа, банера и промовисаних постова на Фејсбуку, Гуглу, у Етаргет мрежи и, први пут на LinkedIn-у, довођени директно на странице Провера доступности и Изборник.

Овако постављена кампања захтевала је измене у концепту праћења постигнутих резултата – уведено је праћење кликова на боксове појединачних ОР-ова, чиме је омогућено праћење броја потенцијалних регистраната који су прослеђени на странице појединих ОР-ова.

Промотивне активности у оквиру ове кампање резултирале су са око 22.400 посета domen.rs сајту, од око 29.200 колико их је укупно остварено у трећем кварталу. У табели испод и у наставку, детаљно су приказани резултати активности оглашавања на Интернету (из ове статистике су изузете посете остварене кроз промотивне активности у оквиру кампање „Знамо се са Нета“, која је започета 16. 9. 2015).

Канали	Посете	Импresiје	CTR	CPC ¹	Кликови на боксове ОР-ова	Буџет	Цена 1 клика на бокс ОР-а
Google Display	14.228	1.621.568	1,50%	€0,02	62	€510	€8,23
Facebook оглашавање	4.457	2.907.634	0,37%	€0,03	650	€320	€0,49
Етаргет PPC реклама	2.620	10.482.202	0,03%	€0,04	47	€154	€3,28

¹ Cost per click тј. просечна цена клика на оглас/банер/пост.

Google Search	959	25.113	3,52%	€0,24	513	€210	€0,41
Етаргет банери	163	817.554	0,04%	€0,58	11	€176	€16,00
LinkedIn	20	9.095	0,25%	€2,17	6	€45	€7,50
TOTAL/Avg	22.447	/	/	/	1.289	€1.420	€6,12

Исказана цена једног клика на бокс ОР-а (тј. цена конверзије), дата је као оквирна процена и служи као једна од метрика за анализу успешности појединачних канала промоције. На основу ње се може закључити да се у овој кампањи највише исплатило оглашавање на Гугловој претраживачкој мрежи и Фејсбуку. Постигнути резултати на осталим платформама су превазишли просечну цену од око €1, колико је она износила у сличним кампањама спроведеним током 2014. Појединачни комуникациони канали су детаљније анализирани у наставку извештаја.

Google Search (27. 7 – 24. 9. 2015): Текстуални огласи на Гугловој претраживачкој мрежи су се појављивали за сет кључних речи на теме националних домена, претраге доступности, регистрације слободних домена и слично. Око 950 остварених посета путем овог канала, трајало у просеку по минут и по, што указује на високо заинтересовану публику. Досадашња пракса показује да је публика која на овај начин посећује сајт мањег обима, али је њено интересовање за кампању веће. Приликом креирања будућих огласних кампања на Гугловој претраживачкој мрежи треба се додатно позабавити кључним речима, ради што бољег циљања циљних група.

Фејсбук оглашавање (8. 7 – 16. 9. 2015): Поред тога што постиже добре резултате у односу на уложена средства, оглашавање на Фејсбуку даје квалитетне посете, које трају око минут и резултирају жељеним кликовима. Више од 60% посетилаца са Фејсбука дошло је са мобилних телефона и таблета и то преко огласа који су преко Фејсбукове огласне платформе пласирани у различитим (најчешће Android) апликацијама. Корисници који су циљани у оквиру ове Audience Network on Third-party Mobile Apps опције на Фејсбуку, остварили су око 3.200 посета сајту и око 400 кликова на боксове ОР-ова. Квалитетној посећености са овог канала допринело је и то што је domen.rs оптимизован за мобилне уређаје.

Током кампање, на Фејсбуку су били промовисани и постови који су заједно са огласом за повећање посећености сајту, директно ангажовали око 10.600 људи. Ова публика је допринела већој видљивости кампање и садржаја са domen.rs уз остављање коментара, шеровање и лајковање постова. Имајући у виду добре резултате постигнуте захваљујући Фејсбук оглашавању у овој кампањи (посебно кроз Audience Network on Third-party Mobile Apps), приликом планирања будућих активности, потребно је додатно продубити и искористити ове предности али и размотрити могућности оглашавања на различитим мобилним платформама.

Етаргет банери и текстуални огласи (1. 8 – 30. 9. 2015): У овом кварталу је искоришћена акција са попустом који је Етаргет понудио за RTV банере као нови тип оглашавања. За разлику од претходних кампања у којима је кроз Етаргет платформу долазило више посетилаца него кроз Гуглову мрежу, овом приликом је то изостало. Текстуални (PPC) огласи су накнадно пласирани и резултирали су нешто бољом посећеношћу сајта, али не и оптималним бројем интеракција. Поводом резултата кампање, трећег квартала је одржан састанак са запосленима у Етаргету

када је детаљно испланирано оглашавање и циљање за кампању „Знамо се са Нета“. Унапред су дефинисани циљеви, публика и интересовања у складу са чиме је и испланиран буџет.

Google Display (27. 7 – 24. 9. 2015): Банери су водили директно на WHOIS и Изборник странице, што је резултирало високим бројем посета сајту (око 14.200 преко овог канала). Досадашња пракса је показала да оглашавање на овој платформи помаже подизању свести и широј промоцији нових садржаја, па с тим у вези треба истаћи да је Google Display платформа довела око 10.000 нових посетилаца, који су први пут посетили domen.rs сајт. Међутим, ови посетиоци нису били заинтересовани за појединачне ОР-ове и овом приликом нису постигнути оптимални резултати у односу на уложена средства, па је за будуће огласне активности овог типа неопходно боље планирање садржаја и типа огласа који се пласира.

LinkedIn (6 – 27. 8. 2015): Оглашавање на овој друштвеној мрежи важи за једно од најскупљих, јер је минимална цена за клик на оглас око €2.20 и више. Различите студије случаја указују на то да је просечна цена конверзије на LinkedIn-у око €30. С обзиром на то да су наше циљне групе и предузетници, мала и средња предузећа и слична бизнис-оријентисана публика, а добили смо промо код у вредности од €45, тестирали смо оглашавање и на овој друштвеној мрежи. Са просечном ценом клика од €16, ово је најмање исплатив вид оглашавања, међутим, ако се анализира трајање посета, ови посетиоци су се најдуже задржавали на сајту, читајући различите садржаје око два минута и дуже, што указује на прилично велику заинтересованост.

Услед PR текстова, дељења на друштвеним мрежама и слично, и остали (неплаћени) канали саобраћаја ка сајту су резултирали бољом посећеношћу у односу на периоде без интензивних промотивних активности. У табели испод, приказане су посете које су на сајт дошле рефералним путем (најчешће кроз сајтове rnids.rs, agitprop.rs, rcpres.rs и netokracija.rs), директним путем, кроз резултате органске претраге или друштвене мреже. Као што је то и до сад био случај, посетиоци који на овај начин дођу на сајт, задрже се више од једног минута, читајући садржаје и остварујући жељене интеракције. На ово указује податак да је од око 4.000 посета, забележено око 1.000 кликова на боксове ОР-ова.

Канали	Посете	Клик на боксове ОР-ова ²
Refferal	1.369	415
Direct	1.423	423
Organic	801	206
Social	491	53
Email ³	13	1
TOTAL/Avg	4.097	1.098

² Подаци о оствареним одлазним посетама ка ОР-овима доступни су од 11. 08. када је то праћење омогућено у веб аналитици.

³ Обавештење ОР-овима о објави WHOIS-а и Изборника послато кроз MailChimp.

Током ове кампање остварено је више од 2.300 кликова на појединачне боксове ОР-ова, од чега је око 1.280 директан резултат плаћених активности. На слици испод налази се приказ листе од првих десет ОР-ова чији су боксови забележили највише кликова:

1.	■ Телеком Србија	367
2.	■ ЕУнет	228
3.	■ StanCo	184
4.	■ Орион телеком	107
5.	■ СББ	104
6.	■ Mainstream	93
7.	■ Loopia	75
8.	■ YUnet International	73
9.	■ Пошта Србије	73
10.	■ Gama Electronics	65

Иако унапређен, систем праћења резултата кампања кроз кликове на боксове појединачних ОР-ова и даље није потпун. Тренутно не постоје повратне информације од овлашћених регистара о томе колико је прослеђених посетилаца регистровало домен и узело неку од додатних услуга на њиховим сајтовима. У даљој комуникацији са људима из маркетинга ОР-ова планирамо да поменемо и овакву информацију, која се односи на ОР с којим комуницирамо.

Процена успешности конверзија посетилаца у регистранте се може обавити и посредно, праћењем следећих података: 1) који називи домена су проверавани у WHOIS-у на domen.rs сајту у периоду кампање, 2) који од тих домена је регистрован непосредно после провере и 3) да ли су у том периоду (између WHOIS провере и регистрације) посетиоци domen.rs сајта одлазили на сајтове ОР-ова код којих су ти домени регистровани.

Ова кампања је била усмерена на генерисање лидова⁴, односно повећање интересовања корисника Интернета у Србији за регистрацију националних интернет домена и услуге овлашћених регистара. Активности које су генерисале највише кликова на боксове ОР-ова, по оптималној цени, су оглашавање на Гугл претраживачкој мрежи и Фејсбуку. Директне посете и реферални саобраћај са других сајтова, као резултат дистрибуираних PR текстова и опште промоције, такође су дале добре резултате. Ово није био случај са Display оглашавањем на Гуглу и Етаргету, који су резултирали малим бројем прилично скувих кликова на боксове ОР-ова. Тај тип оглашавања је примеренији за подизање свести о бренду (brand awareness) него генерисању лидова. Као гранична вредност за исплативост улагања у генерисање појединачних лидова је узета просечна цена регистрације .RS домена која износи око €8.

⁴ Lead (енг.) је потенцијални купац, неко ко је заинтересован за одређени производ или услугу. Lead generation тј. генерисање лидова, је скуп активности које потенцијалне купце доводе до „продајног места“ (тј. одређене одредишне (landing) стране).

„Знамо се са Нета!“

Јесења едукативно–промотивна кампања "Знамо се са Нета!" започета је 16. 9. 2015. и намењена је предузетницима и појединцима који имају потребу да свој посао или себе саме представе и на Интернету. Ова кампања је посебно значајана јер је прва кампања која посебно промовише регистрације назива домена у доменским просторима трећег нивоа (IN.RS и CO.RS), а додатно је циљана ка појединцима и предузетницима као најзначајнијем сегменту потенцијалних регистраната.

Инспирација за кампању је савремени српски предузетник, власник свог сопственог малог бизниса, кога и закони и пословно окружење третирају као "физичко лице с печатом", то јест појединца коме се службено и лично стално преплићу. Предузетник је стално у некој врсти двоструког идентитета, јер су и правне и имовинске границе између његовог пословног идентитета, као фирме, и личног идентитета, као грађанина, веома танке, а често их и нема. Он у данашњем времену, у коме је јако битан и сајбер идентитет кроз присуство на Интернету, и као

предузетник и као појединац мора да води рачуна о својој препознатљивости у виртуелном свету.

Зато су у кампањи "Знамо се са Нета!" дати корисни савети и за пословни (на адреси www.nazivfirme.co.rs) и за лични сајбер идентитет (на адреси www.imeprezime.in.rs). Након читања савета, посетиоци могу одмах да провере доступност жељеног назива домена, погледају услуге ОР-ова или прочитају неки од „Шта све можеш са својим доменом...“ савета.

Циљ ове кампање је промоција .CO.RS и .IN.RS домена као **најбољих и најјефтинијих** решења за предузетнике, мале и средње бизнисице и појединце на Интернету, па кампања истиче све предности трајне адресе на сопственом интернет домену. Циљне групе су предузетници, власници малих и средњих предузећа, они који тек развијају идеју за свој бизнис, или размишљају како да га унапреде коришћењем Интернета, али и појединци који желе да обједине своје Интернет присуство, промовишу свој блог, пројекат или иницијативу.

Кампања ће трајати три месеца, а током овог квартала су започете активности оглашавања на Фејсбуку, Твитеру, Гугл претраживачкој и Display мрежи, Етаргету и LinkedIn-у. Пласирани су PR текстови и огласи у месечницима PCPress, Tech Lifestyle, Бизнис и финансије, Економетар, Digital, Интернет огледало и часопису Недељник. Током наредног квартала планирано је и оглашавање на Multivision дигиталним билбордима широм Београда. Детаљни резултати и постигнути ефекти ове кампање, биће обрађени у извештају за четврти квартал.

Интернет присуство РНИДС-а

domen.rs

У трећем кварталу domen.rs бележи осетан пораст броја посета у односу на претходни с обзиром на низ промотивних активности које су посетиоце доводиле на одредишне стране

сајта. У следећој табели су дате статистике о посећености сајта у трећем кварталу и, ради поређења, подаци за други квартал 2015:

domen.rs	Јул	Август	Септембар	Укупно Кв.3/2015.	Укупно Кв.2/2015.
Број посета	1.056	12.642	15.512	29.210	4.389
Број појединачних посетилаца	780	9.666	12.273	22.719	3.125
Просечно трајање посете	00:03:04	00:00:31	00:00:45	00:00:44	00:01:45
Bounce Rate	49,72%	87,54%	85,13%	84,89%	62,57%

На посећеност сајта је највише утицала промоција нових страница са WHOIS-ом и Изборником. Као што се може видети из табеле, са порастом броја посетилаца опада просечно време трајања посете што је честа одлика кампања које на сајт доводе нове посетиоце. Забележени просек у трећем кварталу одговара просечном трајању посете у сличним едукативно – промотивним кампањама током 2014. (такође око 40 секунди). Види се да је најдуже трајање посете (око три минута), као и низак Bounce Rate, забележено у јулу, када су посетиоци на сајт најчешће долазили директно, органском претрагом или преко рефералних линкова, јер у овом периоду још увек није била започета промоција на свим каналима.

У трећем кварталу WHOIS страница је забележила највише прегледа (око 20.300) што је велики пораст у односу на око 300 прегледа забележених у другом кварталу 2015. Изборник ОР-ова следи са око 9.200 прегледа а затим и насловна страна, странице са саветима о избору и регистрацији националних домена итд.

Присуство РНИДС-а на друштвеним мрежама

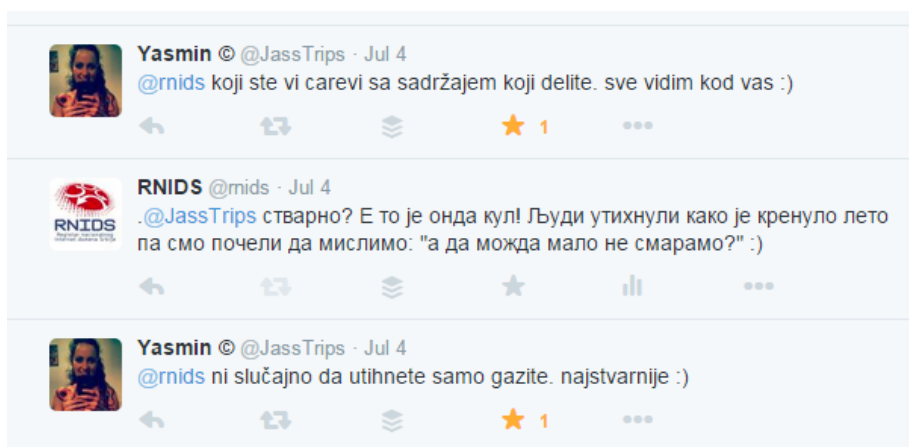
Током трећег квартала је у фокусу комуникације на друштвеним мрежама била промоција нових страница, а од 16. 9. 2015. започета је и „Знамо се са Нетом!“ јесења едукативно – промотивна кампања.

Детаљан преглед статистика на друштвеним мрежама се налази у табели у наставку:

		Јул	Август	Септембар	Укупно Кв3/2015.
Број фанова / пратилаца	TW	3.345	3.361	3.599	3.599
	FB	13.026	13.284	13.445	13.445
Импresiје	TW	73.900	118.900	395.000	587.800
	FB	73.096	2.625.967	243.331	2.942.394
	TW	152	153	285	590

Број постова / твитова	FB	39	28	40	107
	TW	201	166	559	926
Укупне интеракције	FB	437	1345	1.024	2.806
Klout Score		60	61	62	

Као и крајем другог квартала, услед летње сезоне, коју иначе одликују мањи одзив и слабије интересовање публике, интеракција на друштвеним мрежама је нешто мања током јула и ово је посебно приметно на Фејсбуку. Међутим, и поред затишја у летњем периоду, приметне су позитивне реакције публике као на слици испод.

На **Твитеру** је током септембра у оквиру кампање „Знамо се са Нета!“ започето оглашавање, што се одразило осетним порастом броја импресија и интеракција са публиком. Поред огласа са порукама кампање, покренута је и промоција РНИДС-овог профила захваљујући чему је забележено повећање броја нових пратилаца (око 230 у односу на просечни пораст од око 25 нових пратилаца месечно). Детаљнија анализа нових пратилаца указује на то да смо у трећем кварталу привукли пажњу и неких медија и медијских портала као што су: РТВ Војводина, новина „Данас“, AdriaDaily, ИТ кутак, univerziteti.rs и „Моја фирма“. Међу новим пратиоцима су и НВО: НУНС, Делта фондација и ЕУ инфо кутак. Министарство просвете, науке и технолошког развоја, неколико блогера, ИТ експерата и фирми које се баве веб дизајном и програмирањем, такође су исказали интересовање за садржаје који се деле и почеле да прате РНИДС-ов Твитер профил. Од страних профила ту су: Kids email – портал који се бави сајбер безбедношћу деце као и неколико профила који се баве продајом и препродајом домена. Како је кампања оглашавања на Твитеру и даље у току, потпуни извештај о ефектима, биће достављен у четвртном кварталу.

Када су интеракције на **Фејсбуку** у трећем кварталу у питању, највише их је било у августу када је око 10.600 људи реаговало на огласе о Провери доступности и Изборнику. Пажњу фанова на Фејсбуку привукло је и мало такмичење за бесплатне карте за BalCCOn 2015 конференцију током трећег квартала. Они који су најбрже тачно одговорили на постављено програмерско питање, освојили су карте, а такмичење је додатно привукло пажњу заједнице и пост је органским путем видело око 1.700 људи. Постови са корисним информацијама типа како други виде ваш Фејсбук профил, како искључити аутоматско пуштање видеа на Фејсбуку, шта све Гугл зна о вама, информације о бесплатним радионицама и курсевима и слично, привлачили су највећу пажњу публике и имали појединачан просечан органски досег и до 2.000 људи. Ово указује на то да су

управо теме безбедности, приватности и едукације оно што додатно привлачи пажњу и интересовање публике на Фејсбуку.

Током овог квартала, први пут је тестирано и оглашавање на **LinkedIn** друштвеној мрежи. Осим високе цене појединачног клика и конверзије на сајту, оглашавање на овој друштвеној мрежи донело је 9 нових пратилаца захваљујући чему РНИДС-ова страница сада има 193 пратилаца. Садржај који се дели на овој мрежи просечно забележи око 400 импресија, док је промовисани пост о Изборнику ОР-ова, забележио око 9.500 импресија. У циљу комуникације са публиком која се интересује за теме предузетништва и начина на који свој бизнис могу представити на Интернету, оглашавање на LinkedIn-у је настављено у оквиру кампање „Знамо се са Нета!“.

Благи пораст пратилаца и интеракција са публиком забележен је и на **Инстаграму**. РНИДС на овој друштвеној мрежи има 130 пратилаца, а у односу на претходни квартал, забележена су 22 нова. Комбинација едукативног и сликовитог је оно што људима привлачи пажњу, те су различите фотографије (нпр. промотивних материјала или застарелих рекламних натписа са .CO.YU доменом), уз неки занимљив коментар, имале успеха.

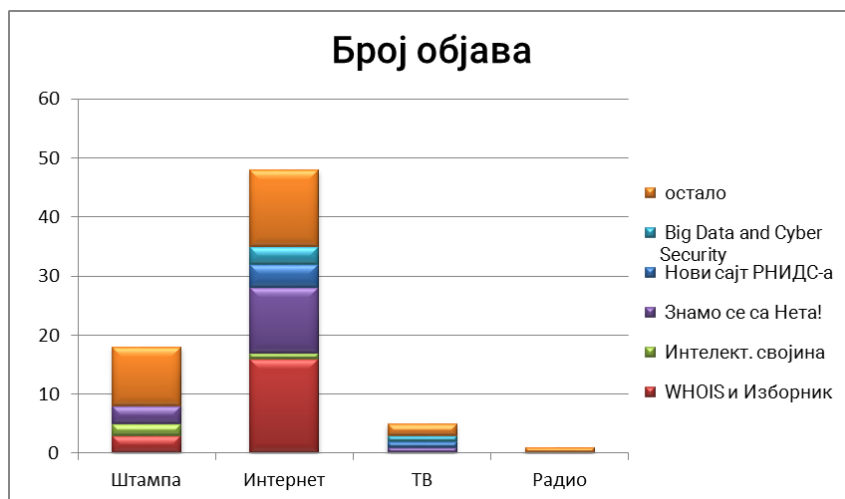
Односи са медијима

Током трећег квартала је настављена дистрибуција рођенданских поклона (брендиране аташе мапе, брендирани и персонализовани блокови и оловке) новинарима и уредницима нама битних медија. Као и до сада, примаоци су веома позитивно реаговали на поклоне.

Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима

У трећем кварталу су забележене укупно 72 објаве – 18 у штампаним медијима, 48 на Интернету, 5 ТВ и једна радијска објава. Објаве су углавном покривале обавештење о новим веб странама са Провером доступности и Изборником (укупно 19 објава) и кампању „Знамо се са Нета!“ (укупно 15 објава).

Медијска анализа показује да је 46 различитих медија писало о РНИДС-у – 11 штампаних медија, 5 телевизијских и радио станица и 30 интернет портала.

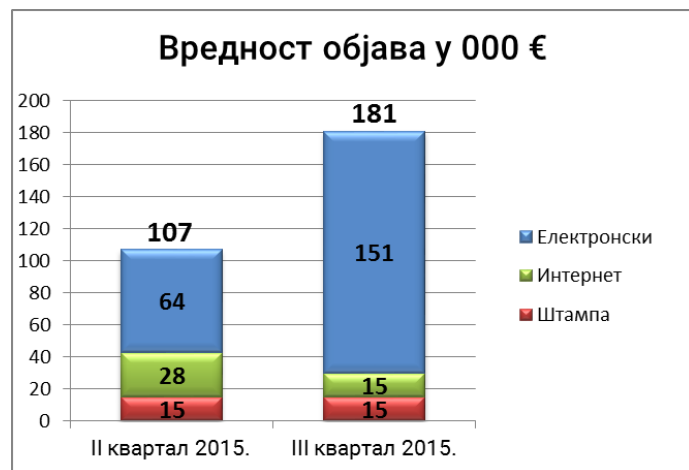

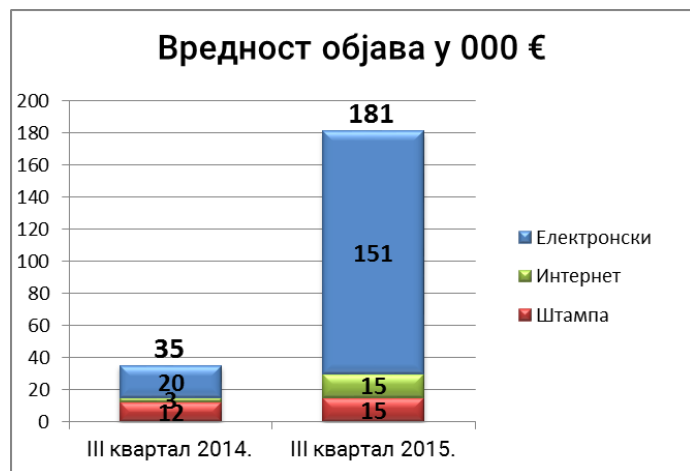
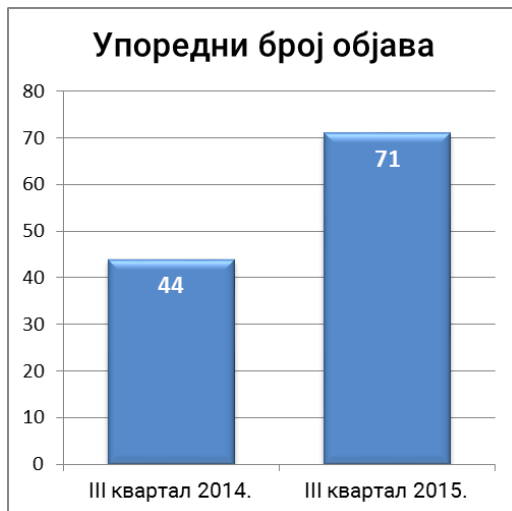
На основу анализе 71 објава које је обухватио електронски клипинг, скоро подједнак број објава је забележен у јулу и септембру, што је последица медијског интересовања за информације о новим веб странама са Провером доступности и Изборником (у јулу) и за кампању „Знамо се са Нета!“ (у септембру). Током анализираниог периода није било негативних објава.

Медијска анализа показује да је 93% медијских објава било планирано, док се у 86% објава РНИДС појављивао као примарна тема.

У трећем кварталу 2015. је забележен пад од 53,97% у броју објава, али и пораст од 69,16% у вредностима објава, у поређењу са другим кварталом 2015 године. Поред тога, забележен је и раст од 61,4% у броју објава, као и раст од 417,14% у вредностима објава, у односу на исти квартал 2014. године. Разлог раста AVE вредности и поред пада броја објава у односу на други квартал је повећање минутаже у електронским медијима (за 57%). Наиме, укупна минутажа у другом кварталу је износила 63 минута, док је минутажа у трећем кварталу износила 99 минута.

Највећи број објава забележен је на интернет порталима у односу на друге медије и он износи 65% свих објава, али највећа вредност објава забележена је у електронским медијима, међу којима се истичу медији са националном покривеношћу (Пинк ТВ, РТС 2 и TV Happy).

РНИДС је тема која се највише комуницирала у медијима - укупно 65 пута, а затим следи тема „RS домен“ – која се јавља у 41 медијској објави.

О активностима РНИДС-а током трећег квартала извештавале су релевантне медијске куће, међу којима се истичу: РТС 2, Пинк ТВ, Happy TV (националне ТВ станице) које су у својим информативним и стручним емисијама емитовале релевантне прилоге. Део свог медијског простора су активностима РНИДС-а посветили и дневни листови (Дневник, Привредни преглед и Данас) - укупан „reach“ ових дневних новина износи 1.857.504 читалаца. У периодичној штампи фокус је био на специјализованим ИТ часописима, као што су Tech Lifestyle, Digital, PC Press и Интернет огледало. Што се тиче веб портала, забележене су објаве на најрелевантнијим информативним сајтовима (ekarija.com, economy.rs, tanjug.rs, tanjugbiz.rs) као и на веб порталима дневних листова, часописа и ТВ станица (kurir.rs, danas.rs, b92.net, rts.rs, pcpress.rs, instore.rs, pressonline.rs).

Вредност објава је представљена у односу 1:1 у поређењу са вредношћу огласног простора у појединим медијима.

Детаљна клипинг анализа (са објашњењем методологије) се налази у прилогу овог извештаја.

Од ауторских текстова током квартала су објављени текстови Лазара Бошковића „Стратегија интернет присуства брине и о онлајн именима“ у часопису Tech Lifestyle, „Регистрација домена и заштита брендова“ у часопису Бизнис и финансије и „Да садржај буде у форми“ у часопису PC Press, у коме је објављен и текст „Семјуел Бекет и национална информациона безбедност“ Душана Стојичевића. Током квартала су објављени и текстови „Ћирилица на интернету“ (разговор са Душаном Стојичевићем) и „Господари Интернета - Србија међу великанима“ у часопису Digital, као и „Бренд на Интернету и Интернет за бренд“ (саговорници Миодраг Ристић, deto.rs и Милица Чалија, andjeli.rs) у часопису PC Press, док је на порталу Маркетинг мрежа објављен интервју са Јеленом Ожеговић на тему „Одговорно понашање на Интернету“. У Интернет огледалу су објављени текстови „Да, то смо ми... нимало се нисмо променили“ и „Где су моји купци?“ Зорана Ковачевића.

Руководилац Сектора за опште и правне послове је у стручном електронском часопису „Paragraf Lex“, објавио текст који садржи кратак резиме најновије праксе решавања спорова у вези .RS и

.СРБ назива домена. Исто тако, за потребе овог издања, а према последњим изменама Правилника о поступку решавања спорова поводом регистрације назива националних интернет домена, ажурирао је модел тужбе.

Током квартала су реализована гостовања Александра Костадиновића на тему сигурности на Интернету, у Јутарњем програму ТВ Пинк, Душана Стојичевића, Војислава Родића и Владе Ђукановића на тему ћирилице на Интернету и новоформиране радне групе при ICANN-у која ће се бавити питањима IDN-а, у емисији Дигиталне иконе на Радио Београду 2 и Предрага Милићевића, који је најавио едукативно-промотивну кампању „Знамо се са Нета!“ у Јутарњем програму Happy TV.

Медијима је пласирана вест „Слободни домени и одабрани регистри на једном месту“, најављена кампања „Знамо се са Нета!“ и прослеђен позив за догађај „Big data & Cyber Security“

Међународна сарадња

Службена путовања током трећег квартала 2015:

Датум одржавања	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник	Датум путовања
10. 9. 2015.	36 th CENTR Admin	Каљари	Стефан Ковач	9 - 11. 9. 2015.

Кратки извештај са службених путовања запослених у Канцеларији

36th CENTR Admin – 10. 09. 2015. Каљари, Италија

Према већ утврђеном календару догађаја, у организацији CENTR-а, 10. 9. 2015. у Каљарију, Италија, одржан је 36. административни састанак радне групе удружења CENTR. У својству представника РНИДС-а и потпредседника административне радне групе, на овом састанку учествовао је Стефан Ковач, запослен у Фондацији на месту координатора регистрације домена и послова аналитике.

У оквиру самог састанка представник Фондације презентовао је најновије вести о комплетираним пројектима и даљим развојним тенденцијама везаним за .RS и .СРБ доменске просторе, уз похвале представника појединих националних регистара везане за достигнућа у области развоја процедура и избора пројеката на чијој имплементацији Фондација тренутно ради.

У оквиру састанка одржано је осам презентација, укључујући и презентацију домаћина. Презентације у биле подељене у три тематске целине – Систем за регистрацију назива домена, 2FA и приватност и заштита података о регистрацији. Представник Фондације, у оквиру тематске целине „Систем за регистрацију домена“, одржао је презентацију новог система за регистрацију назива .RS домена чији развој улази у завршну фазу. Ова тематска целина обухватила је и презентације представника хрватског и словачког регистра са истом тематиком.

Тематска целина посвећена двофакторској аутентикацији такође је обухватила три презентације представника Еурида, немачког и белгијског националног регистра. Након одржаних презентација присутни су се поделили у две групе и расправљали о искуствима и кључним факторима у имплементацији двофакторске аутентикације. Трећа целина била је посвећена прикупљању и процесирању података о личности уз кратак осврт на регулативу Европске уније у овом домену. Дискусија је обухватила теме попут идентификације регистраната, сарадње са државним органима, чувања података о личности, квалитета података и заштите приватности, итд.

Организација међународних скупова

РНИДС је 24. и 25. 09. 2015. организовао 48. CENTR-ову правну и регулаторну радионицу, која је окупила 23 учесника из 16 националних интернет регистара и Удружења европских националних интернет регистара (CENTR). Осим европских, био је заступљен и национални интернет регистар Канаде. Скуп је отворио директор РНИДС-а, а једна од значајнијих тема скупа је била надзор над радом овлашћених регистара и примена мера у случају повреда одредби уговора. Представници CENTR-а су говорили и о могућим изменама регулативе на европском нивоу у смислу проширења одговорности националних интернет регистара, као и о NIS директиви, значају ENISA-е и улози регистара у решавању безбедносних инцидента.

Руководилац Сектора за опште и правне послове овом приликом је одржао презентацију о политикама регистрације, поступку решавања спорова у вези са српским интернет доменима и организационој структури РНИДС-а. Присутни су упознати и са недавном изменом Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена, која се огледа у укидању ЈМБГ-а као обавезног податка који се прикупља од регистраната .RS и .СПБ назива домена.

Учешће у међународним радним групама

Током овог квартала Дејан Ђукић, руководилац Сектора за опште и правне послове, је примљен у Радну групу ccNSO Guideliness Review Committee при ICANN-у, у чијем раду још од формирања учествује Мирјана Тасић, саветник директора. Задатак ове радне групе је да изврши анализу постојећих процедура према којима функционише ccNSO и да предложи побољшања. У питању је више докумената, неки од њих уређују питања као што су формирање и рад радних група, финансирање путовања и др.

Због обима посла, Радна група је расписала позив за додатним волонтерима. Након почетка рада са новим члановима, Радна група се поделила у подгрупе које су добиле по два документа да уређују. За вође подгрупа одређени су, као искуснији, чланови који су по првом позиву примљени у Радну групу.

—

Мирјана Тасић, саветник директора, је учествовала и у раду ICANN-ове Радне групе за употребу назива држава и територија као назива домена највишег нивоа ([Cross-Community Working Group on Use of Country/Territory Names as TLDs](#)).

—

Директор Фондације, Данко Јевтовић, је и током овог квартала био активан у раду Управног одбора Удружења европских регистара националних интернет домена највишег нивоа (CENTR Board of Directors). Одржана су три конференцијска позива, од којих је један био током годишњег одмора директора. Разговарало се о текућим питањима Удружења, о припремама за усвајање стратешких документа и буџета, као и другим припремама за 54. Генералну скупштину Удружења, у Бриселу, октобра 2015.

Пословање Канцеларије

Ефикасност и ефективност пословања

Увођење стандарда у пословање

У овом кварталу је настављено праћење ситуације на тржишту софтвера за управљање пословањем на територији Србије како би се у четвртом кварталу припремили сви неопходни материјали и документа за креирање позива за потенцијалне добављаче оваквих решења, али и што прецизније антиципирала буџетска издвајања за ове потребе.

У посматраном периоду дошло је до даљих графичких унапређења докумената и осталих аката који се производе од стране органа Фондације.

Финансије

У овом периоду је акценат био на финализирању неколико административних активности усмерених према Пореској управи и другим државним органима, али и освежавању достављене потребне документације пословним банкама са којима РНИДС има сарадњу.

Имајући у виду протек три четвртине године све већи фокус је посвећен анализи реализације Финансијског плана, како би се што пре идентификовала потенцијална уска грла, и перципирани потенцијални начини за њихово превазилажење, али до тога у оквиру трећег квартала није долазило.

Редовно је праћена и ситуација на тржишту хартија од вредности као и банкарском тржишту те је у складу са истом дошло до реорочења средстава чије је орочење истекло у протеклом кварталу. Генерално, дошло је до даљег пада пасивних каматних стопа на српском банкарском тржишту, услед смањења референтне каматне стопе НБС, као и немогућности квалитетних пласмана од стране пословних банака, те се из тог разлога фокус помера ка још активнијој улози на тржишту хартија од вредности па су у том смеру припремане и поједине одлуке за потенцијално усвајање од стране УО.

Набавке

Током јуна 2015. је објављен и јавни позив за прикупљање понуда за пројектовање ИКТ инфраструктуре. На конкурс се као заинтересовано јавило 22 потенцијалних понуђача, док је понуду доставило њих седам у року за то предвиђеном (3. 7. 2015). Након тога је изабран екстерни консултант који би требало да пружи анализу постојеће инфраструктуре и да препоруке за даља унапређења.

У овом периоду обновљена је VMware лиценца, као и претплата за антивирус. Извршена је и набавка резервних дискова (два комада) за сториџ.

Што се тиче опреме за потребе Канцеларије, извршена је набавка једног преносног рачунара, а два су била на сервису.

У контексту нове РНИДС-ове кампање „Знамо се са нета“ извршена је набавка услуге креирања саме кампање, као и оглашавања на LCD билбордима широм града.

Редовни послови Канцеларије

Правни послови

Након што је спроведена набавка пројектовања ИКТ инфраструктуре РНИДС-а, са одабраним понуђачем је усаглашен текст уговора. У погледу тога највише је разговарано у вези регулисања питања гаранције за добро извршење посла.

Прикупљена је документација и предата осигуравајућем друштву за наплату штете из здравственог осигурања запослених за колеге код којих је наступио осигурани случај.

У погледу неадекватног сервиса мобилног телефона у гарантном року, добављачу је достављен допис са захтевом да се уређај у најкраћем року поправи или замени новим.

Руководилац Сектора за опште и правне послова је дао своје коментаре и сугестије на предлог брошуре под радним називом „Правни водич кроз интернет домене“. Сврха ове брошуре је да правницима који у пракси дођу у додир са интернет доменима помогне да разумеју правне односе између субјеката који су укључени у регистрацију домена, као и правни статут и одговорност сваког од тих лица.

Састављен је предлог новог правилника који уређује питање службених путовања. Са предложеним изменама се сагласила Интерна ревизија, након чега је предлог упућен Управном одбору на разматрање.

За потребе усклађивања интерних аката РНИДС-а са новим законским решењима, руководилац Сектора за опште и правне послове је похађао семинар „Обавезе послодавца према Закону о заштити узбуњивача“.

Према потребама, давана је подршка ИКТ сектору у делу рада са регистрантима и овлашћеним регистрима за упите који се односе на правна питања.

Рачуноводство и ревизија

Током овог периода сви рачуноводствени послови су обављани редовно и несметано.

Имајући у виду да су крајем другог квартала на терену били представници независног ревизора – друштва „Станишић аудит“ у јулу месецу је издат Извештај ревизора о извршеној ревизији

финансијских извештаја за 2015. У оквиру истог је садржано и Мишљење ревизора које указује да финансијски извештаји приказују истинито и објективно по свим материјално значајним питањима финансијски положај Фондације на дан 31. 12. 2014, као и резултате пословања за годину која се завршава на тај дан у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

Крајем септембра су започете интензивније припреме за долазак представника Интерног ревизора на теренски рад, као иницијални договори о предмету њихове анализе, динамици посете и активности. У овом наврату се анализира период 1. 7. 2014 – 30. 6. 2015. Почетак рада интерне ревизије је најављен за први викенд октобра, што је касније и уследило у складу са договором.

Општи послови

У оквиру овог, обављани су редовни послови као што су завођење и сортирање пословне документације, спровођење мањих набавки средстава неопходних за редовно функционисање РНИДС-а, као и предаја потребне документације надлежним органима, а то су претежно Пореска управа, Фонд ПИО и Агенција за привредне регистре. Поред тога, обављено је и редовно годишње сервисирање апарата за гашење пожара.

Ангажман професионалних услуга

Осим рачуноводствених и ревизорских услуга, у трећем кварталу 2015. било је потребе за преводилачким услугама, као и адвокатским услугама, али у мањој мери.

Подршка раду Фондације

Јавност рада

Сајт Фондације ruids.rs/ruids.rs

Током трећег квартала нови сајт је финализован и објављен на адресама ruids.rs и ruids.rs. Нови сајт садржи чак 30% више садржаја, има прегледнију структуру и нови дизајн, који је прилагођен и мобилним уређајима. Осим побољшаног WHOIS сервиса (провера података о регистрованом називу домена), нови сајт омогућује и детаљну претрагу Регистра докумената РНИДС-а, који садржи преко 1.000 докумената. Претрага је могућа по органу којих их је усвојио, по теми и по садржају самих PDF фајлова, по томе да ли је документ важећи, као и преглед различитих верзија истог документа.

Од нових садржаја, посебно се истиче одељак о управљању Интернетом, који даје преглед битних организација у тој области у свету и у Србији. Одељак посвећен новостима и медијима употпуњен је медијским објавама о РНИДС-у које су подељене на оне објављене у штампи, на телевизији, на радију и на Интернету. Мултимедијални садржаји обухватају фотографије о активностима РНИДС-а, као и видео и аудио садржаје посебно продуциране за потребе РНИДС-а. Нови сајт има око 130 веб страна, доступних на српском (ћирилица и латиница) и енглеском језику, архиву вести од 2007. године, преко 1000 докумената, скоро 100 видео клипова и преко 300 фотографија. Новина је и EV SSL сертификат који, поред омогућавања препознавања организације која стоји иза сајта, подиже и ниво поверења међу корисницима тог сајта (програми за преглед Интернета приказују зелену пругу у пољу за адресу). Сајт сада форсира коришћење [https](https://) уместо [http](http://) протокола.

У оквиру редовних активности током трећег квартала, на РНИДС-овом веб сајту је објављено 17 вести о организованим догађајима, предавањима, едукативно–промотивним кампањама, седницама Конференције суоснивача, као и о томе да је Слободан Марковић изабран за члана Савета за развој електронског пословања Републике Србије. У овом периоду објављено је 25. издање интерног информатора "РНИДС инфо", које је додатно дистрибуирано екстерним јавностима и преведено на енглески језик.

Финализована је и унапређена процедура за објављивање вести и других информација на ruids.rs / ruids.rs сајту, у којој су тачно дефинисани рокови за достављање информација за објављивање, обавезе запослених и поступак објаве.

Током трећег квартала, ruids.rs је наставио са бележењем високе посећености као релевантан извор информација о националним интернет доменима. Статистике су дате у следећој табели.

ruids.rs	Јул	Август	Септембар	Укупно
Број посета	6.455	6.561	9.846	22.862

Број појединачних посетилаца	4.236	4.128	6.472	13.855
Просечно трајање посете	00:02:51	00:02:52	00:02:42	00:02:47
Bounce Rate	34,69%	34,31%	41,24%	37,40%

У трећем кварталу сајт је имао укупно око 60.000 прегледаних страна, од којих је Провера података о регистрованом називу домена (WHOIS страница) забележила око 18.600. Поред ове, и насловне странице сајта, највише прегледа бележе и странице „Регистрација домена“ и „Списак овлашћених регистара“.

Како би начин кретања посетиоца по сајту и његова интересовања били анализирани на најбољи начин, у Гугл аналитици и на сајту су подешени кодови за праћење више различитих „догађаја“. Убудуће ће бити праћена посета странама „Провера података о регистрованом називу домена“ и „Списак овлашћених регистара“, промена језика на сајту (ћир/лат/енг), посете „међустраницама“ (преко 4 „бокса“ на насловној страни), као и посета Регистру докумената.

Подршка органима и телима Фондације

Подршка Конференцији суоснивача

У септембру су одржане две седнице Конференције суоснивача – ванредна и изборна.

Ванредна седница Конференције суоснивача одржана је 19. 9. 2015. у хотелу „Holiday Inn“ у Београду. Представници суоснивача РНИДС-а су, након дискусије, једногласно усвојили измене и допуне Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена и измене и допуне Статута РНИДС-а. Овим изменама укинута је обавеза достављања ЈМБГ-а приликом регистрације националних домена и створени услови за успостављање CERT-а (тима за одговор на сајбер-безбедносне инциденте) за подручје националних домена. Такође, овлашћени представници суоснивача информисани су о формирању Радне групе за IDN и позвани да узму учешћа у њој.

Одмах након одржавања ванредне седнице Конференције суоснивача, 19. 9. 2015, одржана је и изборна седница, на којој су изабрани председник и заменик председника Конференције суоснивача. Присутни овлашћени представници 58 суоснивача изабрали су Зорана Бухавца за председника, а Ивана Минића за заменика председника, са мандатом од две године.

Зоран Бухавац је био председник и заменик председника Управног одбора РНИДС-а у периоду 2009–2013. године, као и члан више радних група 2008–2015. Ангажован је на пословима маркетинга и продаје интернет услуга у фирми Gama Electronics, чији је и овлашћени представник. Иван Минић је овлашћени представник фирме Burek.com из Београда, чији је оснивач и директор. Преко 10 година се бави дизајном и развојем веб-апликација, као и консултантским радом у области интернет маркетинга, интернет пословања и другим сродним областима.

Канцеларија је пружила подршку у организацији оба скупа, док је Сектор за опште и правне послове пружио стручну и административну подршку

Подршка Управном одбору

У периоду који је предмет овог извештаја, одржано је пет седница Управног одбора, од чега две електронске.

Сектор за опште и правне послове је пружао редовну стручну и административну подршку, која се огледала у припреми нацрта аката, припреми електронских седница, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама и изради и објављивању донетих аката.

—

У сарадњи са председником Управног одбора, руководилац Сектора за опште и правне послове је дао коментаре и сугестије на нацрт Општих услова регистрације ћириличног .БГ домена. Коментари и сугестије су дати на молбу колега из „Bulgarian Domain Registry“. Поред тога, на њихов захтев, достављен им је допис у ком се наводи да је, по мишљењу РНИИДС-а, нацрт Општих услова у складу да са важећим интернет стандардима, правилима ICANN-а и актуелном праксом.

Рад са суоснивачима и ширење чланства

Након што је окончана процедура пријема Теленора у чланство Конференције суоснивача, директор и саветник за ИКТ политику и односе са интернет заједницом одржали су састанак са Марком Јовићем из компаније VIP mobile на тему проширивања сарадње. На састанку је, између осталог, закључено да ће VIP, у склопу своји пословних планова, значајно интензивирати активности на пољу регистрације националних домена, а биће размотрена и могућност приступања Фондацији у својству суоснивача.

Подршка развоју Интернета у Србији

Сарадња са државним институцијама

Министарство трговине, туризма и телекомуникација ставило је почетком овог квартала на јавну расправу нацрт Закона о информационој безбедности. Овим законом по први пут се уређује област информационе безбедности, кроз одредбе о ИКТ системима од посебног значаја у Србији, Националном центру за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима (CERT), као и крипто-заштити и заштити од компромитујућег електромагнетског зрачења. Очекује се да закон буде усвојен до краја 2015. Имајући у виду циљ Фондације да пружа подршку државним институцијама у доношењу и спровођењу ИКТ политика, као и раније зацртан циљ формирања CERT-а за подручје националних интернет домена, РНИДС се активно укључио у јавну расправу поводом нацрта закона и [доставио коментаре](#) у писаном облику.

Током квартала обављени су разговори са представницима Завода за интелектуалну својину на тему могуће сарадње. С обзиром на то да обе организације спроводе активности на пољу едукације, закључено је да би било корисно да повремено организују заједничке едукативне скупове из области односа интернет домена и жига, решавања доменских спорова и сл. Ова сарадња ће бити формализована кроз Споразум о сарадњи, на чијем усаглашавању се ради.

Почетком септембра, Влада Републике Србије формирала је Савет за развој електронског пословања, са циљем унапређења области електронског пословања, размене електронских рачуноводствених исправа и електронске комуникације грађана и привреде у циљу реализације електронског пословања. Савет је формиран на период од три године, а за члана савета изабран је Слободан Марковић, саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом у РНИДС-у.

Други контакти са државним институцијама

Саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом одржао је у августу састанак са директором Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге.

Дана 10. 9. 2015, у Народној скупштини Републике Србије, одржано је јавно слушање на тему „Сајбер безбедност у Републици Србији“. Овај скуп организовао је скупштински Одбор за одбрану и унутрашње послове, а на њему је учешће, по позиву, узео руководилац Сектора за ИКТ услуге РНИДС-а.

Односи са интернет заједницом

Током јула месеца одржан је састанак представника РНИДС-а са уредницима интернет портала Нетокрација, где је било речи о плановима за будућност и могућностима за сарадњу.

Представници РНИДС-а су 18. 8. 2015. били гости Економског одељења Амбасаде Сједињених Америчких Држава у Србији. Са стране РНИДС-а, састанку су присуствовали Душан Стојичевић, председник Управног одбора, Данко Јевтовић, директор и Слободан Марковић, саветник за ИКТ

политику и односе са интернет заједницом. Са стране Амбасаде, састанку су присуствовали Џереми Лонг (Jeremy Long), вршилац дужности шефа Економског одељења Амбасаде, Зорица Михајловић, виша саветница у Комерцијалном одељењу и Дејан Гајић, сарадник у Економском одељењу. На састанку је било речи о темама од заједничког интереса у области телекомуникација, а посебно о сајбер безбедности, промоцији ИКТ-а и вишеактерског модела управљања Интернетом, чију су важност представници Амбасаде САД нарочито истакли. Представници РНИДС-а су истакли да је РНИДС, као организација потекла из домаће интернет заједнице, установљен на сличним принципима вишеактерског управљања и да представља једини регистар националних интернет домена у региону који успешно спроводи такав модел. Представљене су регионалне и међународне активности РНИДС-а, попут иницирања регионалног Дијалога о управљању интернетом (South-East European Dialog on Internet Governance, SEEDIG), учешћа у Управном одбору Европског удружења регистара националних интернет домена (CENTR) и учешћа у организацији глобалног Форума о управљању интернетом (IGF). У разговору је истакнута подршка коју РНИДС пружа државним институцијама у формулисању и спровођењу ИКТ политика, а саговорницима из Амбасаде САД су представљене и РНИДС-ове едукативне активности у области сајбер безбедности, попут догађаја које РНИДС организује сваког октобра у оквиру Европског месеца сајбер безбедности и низа предавања из те области, која РНИДС током године организује у сарадњи са факултетима и студентским организацијама. На састанку је договорено да РНИДС подржи организацију едукативних догађаја из области ИКТ које организује Амбасада САД, а договорена је и сарадња у области промоције вишеактерског модела управљања Интернетом и е-Трговине.

Управни одбор РНИДС-а крајем августа је донео одлуку о подршци конференцији Balkan Computer Congress – BalCCon 2015. Канцеларија РНИДС-а одлучила је да подршку скупу пружи куповином 10 котизација-улазница и ангажовањем на ширењу информације о самој Конференцији у оквиру интернет заједнице. Улазнице су зато подељене у оквиру наградног такмичења. Имајући у виду да се ради о хакерској конференцији, Канцеларија је, 8. 9. 2015. у 20 часова поставила посебну страницу на сајт domen.rs и на друштвеним мрежама објавила изазов, који се састојао из шифроване адресе ове странице и наговештаја решења загонетке која је доносила улазницу за BalCCon. Овај изазов генерисао је велику пажњу на друштвеним мрежама и мотивисао велики број учесника да се опробају у решавању загонетке. Првих 10 који су успешно решили загонетку добило је улазнице за BalCCon 2015, а изазов је укупно трајао нешто више од 7,5 часова.

Програми едукације

Руководилац Сектора за развој пословања и маркетинг је 23. 9. 2015. одржао једночасовно предавање под називом „Нет идентитет“. Предавање је у виду [webinara](http://webinarium.rs) уживо преношено на webinarium.rs – домаћој платформи за live streaming догађаја и едукација из света ИТ-ја, онлајн предузетништва, freelance-а и нових технологија. Тема овог предавања је била заштита интернет идентитета кроз регистрацију домена, а уживо га је пратило око 20 људи. Снимак предавања је доступан на <https://www.youtube.com/watch?v=bauepMDYmal>, а до сад је имао око 250 прегледа.

Организација и суорганизација скупова

Поводом пуштања у рад нових страница са Провером доступности и Изборником, 8. 7. 2015. је у кафеу „Мајстор за пиво“ организовано неформално окупљање и дружење са представницима

домаће интернет заједнице. Овом приликом је око 10 ИТ стручњака и новинара имало прилику да присуствује демонстрацији нових функционалности domen.rs сајта и уживо их тестира.

Путници на Аеродрому „Никола Тесла“ у Београду су поред бесплатног бежичног Интернета, добили прилику да погледају и мобилну изложбу „Теслина визија Интернета“, која управо говори о томе како је настао бежично умрежени свет. Ова поставка је уприличена у оквиру пројекта „Путевима Тесле“, а поводом 10. јула, рођендана Николе Тесле, и налазила се у граничној зони Аеродрома, између гејтова А5 и А6. Ово је била шеста поставка ове изложбе.

Привредна комора Србије је, у сарадњи са Међународном организацијом за заштиту жигова (INTA) и РНИДС-ом 21. 9. 2015. организовала округли сто о примени Уредбе о заштити права интелектуалне својине. Ова актуелна тема је окупила представнике Царине, Полиције, Јавног тужилаштва, Тржишне инспекције, интернет провајдере, носиоце права интелектуалне својине, као и привреднике који се баве електронском трговином. Руководилац Сектора за опште и правне послове је говорио на тему повреде жига путем регистрације назива домена, као и алтернативном начину решавања таквих спорова. У дискусији која се развила на скупу, било је речи о целом ланцу нелегалне електронске трговине, о злоупотреби друштвених мрежа и спречавању рада сајтова који се баве искључиво продајом фалсификоване робе.

На Факултету безбедности је 25. 9. 2015. одржано отворено предавање под називом „Big Data and Cyber Security“. РНИДС и Амбасада Сједињених Америчких Држава организовале су ово предавање у сарадњи са Факултетом безбедности, Студентском унијом ЕТФ-а и Савезом студената ПМФ-а. Предавачи су били Бранко Приметица, заменик директора компаније „EGlobalTech“ и Ана Бадер, оснивач корпорације „International Cybersecurity Dialogue“. Око 40 студената, ИТ стручњака и заинтересованих грађана је имало прилике да се упозна са концептом Big Data, сазна зашто је он важан за приватни и јавни сектор и како може да помогне у сузбијању савремених сајбер претњи.

Презентација новог rnids.rs/rnids.srb сајта одржана је 22. 9. 2015. на окупљању које је овим поводом организовано у кафеу „Авантурист“. Пријатељи и сарадници РНИДС-а, представници домаће интернет заједнице и новинари, присуствовали су представљању нових садржаја и функционалности сајта, у неформалној атмосфери.

РНИДС је крајем јула постао партнер манифестације Недеља парламентаризма, коју ове године, по први пут у Србији, организује Народна скупштина Републике Србије у сарадњи са иницијативом Отворени парламент. РНИДС је ову прилику искористио да за 21. 10. 2015. закаже трибину на тему промоције вишеактерског приступа управљању интернетом, под насловом „Више актера, више интереса, више Интернета“. За место одржавања трибине одређен је Дом омладине Београда, који је постао партнер догађаја. Током септембра сачињен је програм трибине, која би требало да окупи представнике домаћег владиног и невладиног сектора. На скупу ће бити речи и томе како функционише вишеактерски модел управљања Интернетом, шта из њега можемо да научимо и да ли можемо да га применимо у Србији.

Управљање Интернетом

Internet Governance Forum

Саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом наставио је активности у оквиру Вишепартнерске саветодавне групе (Multistakeholder Advisory Group - MAG), која саветује генералног секретара Уједињених нација о програму и распореду Форума о управљању Интернетом (Internet Governance Forum - IGF). MAG је током овог квартала сачинио финални програм предстојећег IGF-а, који се може видети на адреси: <http://www.intgovforum.org/cms/igf-2015-schedule>

RSNOG

Током овог квартала настављене су припреме за одржавање Прве RSNOG конференције. Програмски тим је у јулу одржао састанак на коме је сачињен списак тема које би могле да дођу у обзир за предавања и округле столове на скупу. Истом приликом одређен је четврти квартал као прелиминарно време одржавања Конференције. Након овог састанка, поменуте информације подељене су на RSNOG е-листи, заједно са позивом за предлагање конкретних учесника и тема. У августу је прецизиран термин одржавања конференције – 25. 11. 2015, паралелно са другим даном конференције Телфор, у Сава центру. Током септембра обављена је координација са организаторима Телфора у погледу резервације сале и других повезаних питања. Очекује се да у октобру Програмски тим одржи још један састанак, на коме би требало да утврди коначни програм Конференције.

Финансијски извештаји

Периодични извештаји за трећи квартал 2015.

У овом делу документа укратко ће бити представљени биланс успеха (за период 1. 1 – 30. 9. 2015, у поређењу са истим периодом 2014), као и биланс стања (на дан 30. 9. 2015. у поређењу са стањем на дан 31. 12. 2014) те пратећи показатељи пословања у посматраном временском оквиру.

Најпре, у наредној табели су укратко приказани кључни показатељи пословања за наведени период и одговарајуће стопе раста:

У .000 РСД	Кв.3/2014. или 31.12.2014.	Кв.3/2015. или 30.9.2015.	%
Пословни приходи	72.411	77.648	107,2%
Пословна добит	12.012	12.325	100,0%
Нето резултат	12.117	11.024	91,0%
Актива	123.787	138.016	111,5%
Капитал	68.824	79.848	116,0%
Нето дуг	-9.859	-12.368	125,4%

Биланс успеха

У .000 РСД	Квартал 3 / 2014.	Квартал 3 / 2015
Пословни приходи	72.411	77.648
Приходи од продаје	71.874	76.907
Остали пословни приходи	537	741
Пословни расходи	60.399	65.323
Трошкови материјала и енергије	690	420
Трошкови зарада и накнада зарада	37.915	40.816
Остали пословни расходи	17.639	20.620
Трошкови амортизације	4.155	3.467
ЕБИТ	12.012	12.325
ЕБИТ маржа	16,6%	15,9%
Финансијски приходи	2.908	1.226
Финансијски расходи	558	411
Остали приходи	0	0
Остали расходи	0	0
Нето добитак/Губитак пословања које се обуставља	-45	-108
ЕБТ	14.317	13.032
Порез на добит	2.200	2.008
Нето резултат	12.117	11.024
Нето профитна стопа	16,7%	14,2%

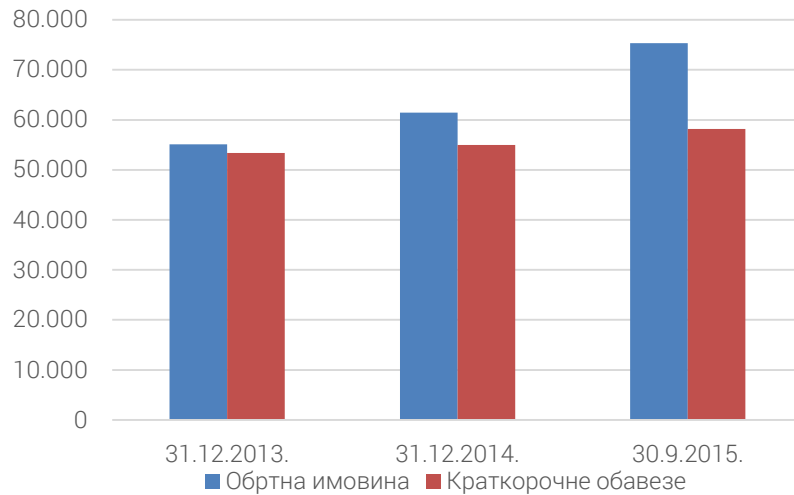
У прва три квартала 2015. је остварен раст пословних прихода у износу од 7,2% у односу на остварење из истог периода 2014. године. Имајући у виду да су пословни расходи (укључујући и амортизацију) остварили раст у истом периоду од 8,2%, пословни добитак је на нивоу од 12.325 хиљада динара (уз стопу од 15,9%, и незнатни раст у односу на исти период 2014, као и ЕБИТДА маржу од 20,3%.

Имајући у виду финансијске и остале расходе износ добити пре опорезивања је 13.032 хиљаде динара (уз стопу од 16,8% и смањење од нешто мање од 9% у односу на прва три квартала 2014). Већи резултат пре опорезивања у односу на пословни резултат је последица добитка из активности финансирања. Нето добит износи 11.024 (уз стопу од 14,2% и смањење у односу на прва три квартала 2014. од око 9%, када је профитна стопа била на нивоу од 16,7%). Дакле и даље је на снази позитивно финансијско пословање, али са што већом тежњом ка стављању фондацијске улоге у први план.

Биланс стања

У .000 РСД	31. 12. 2014.	30. 9. 2015.
Стална имовина	62.367	62.656
Нематеријална имовина	3.922	7.273
Некретнине, постројења и опрема	57.965	54.888
Дугорочни финансијски пласмани	480	495
Обртна имовина	61.420	75.360
Залихе и дати аванси	684	3.990
Потраживања	673	1.042
Краткорочни финансијски пласмани	47.911	56.431
Готовински еквиваленти и готовина	9.928	12.368
ПДВ и активна временска разграничења	2.224	1.529
Актива	123.787	138.016
Ванбилансна актива	5	96
Капитал	68.824	79.848
Нераспоређена добит/Губитак ранијих година	65.819	68.824
Нераспоређена добит/Губитак текуће године	3.005	11.024
Дугорочна резервисања	0	0
Дугорочне обавезе	0	0
Краткорочне обавезе	54.963	58.168
Краткорочне финансијске обавезе	69	0
Обавезе из пословања	4.373	3.656
Обавезе по основу ПДВ и ПВР	49.515	51.454
Остале краткорочне обавезе	944	2.004
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	62	1.054
Пасива	123.787	138.016
Ванбилансна пасива	5	96

Уколико се у анализу укључи нето обртни фонд (који има задатак да покаже који део обртне имовине је финансиран из дугорочних извора финансирања), као показатељ ликвидности, види се да је слика ликвидности на завидном нивоу:

Као што се са графикона изнад (који је у хиљадама динара) види, и даље је присутан тренд растуће ликвидности кроз призму нето обртног фонда. Наиме, на крају 2013. је био позитиван (део обртне имовине је покривен дугорочним изворима) на нивоу од 1.676 хиљада динара, а на крају 2014. наставља да расте, остаје позитиван и износи 6.457 хиљада динара. Овај показатељ је на крају прва три квартала 2015. изузетно повољан и износи читавих 17.192, што представља даљи континуирани раст ликвидности посматран кроз призму нето обртног фонда у 2015.

Осим нето обртног фонда, као показатеље ликвидности корисно је навести и још три показатеља ликвидности пословања у посматраном периоду:

Показатељ	31. 12. 2013.	31. 12. 2014.	30. 9. 2015.
Ликвидност 1. степена	0,06	0,18	0,21
Ликвидност 2. степена	1,01	1,11	1,23
Ликвидност 3. степена	1,03	1,12	1,30

Горе наведени показатељи указују на све већу ликвидност РНИДС-а, што сведочи о све стабилнијем финансијском положају, као и могућности за редовно сервисирање свих доспелих и потенцијалних обавеза. Ово је додатно поткрепљено чињеницом о негативном нето дугу, који је на крају трећег квартала 2015. већи за четвртину од нивоа са краја 2014. (за скоро 3,5 пута већи у односу на крај 2013. године).

Реализација финансијског плана

На бази програма „Проток новца“ израђен је преглед извршења плана (прилива и одлива) за прва три квартала 2015. и одговарајуће поређење са планираним вредностима.

Детаљнији приказ следи на табели испод:

Шифра	Назив	План	Реализовано до 30. 9.	Преостало за реализ.	Процент реализације
A	Укупно приливи	122.073.807	95.019.265	27.054.542	77,8%
1	Приливи	122.073.807	95.019.265	27.054.542	77,8%
1.1	Аванси за регистрацију домена*	118.807.548	93.056.464	25.751.084	78,3%
1.2	Провера оспособљености	12.000	36.000	+24.000	300,0%
1.3	Финансијски приливи	2.308.259	1.209.801	1.098.458	52,4%
1.3.1	Камате на штедњу	1.728.259	1.209.801	518.458	70,0%
1.3.2	Принос од ХоВ	100.000	0	100.000	0,0%
1.3.3	Позитивне курсне разлике	480.000	0	480.000	0,0%
1.4	Накнаде суоснивача	936.000	708.000	228.000	75,6%
1.4.1	Обнова	708.000	528.000	180.000	74,6%
1.4.2	Нови суоснивачи	228.000	180.000	48.000	78,9%
1.5	Остали приливи	10.000	9.000	1.000	90,0%
Б	Укупно одливи	148.331.899	82.132.893	66.199.006	55,4%
2	Развој Регистра и тржишта домена	54.075.032	22.037.468	32.037.564	40,8%
2.1	Развој Система за регистрацију и доступност домена	32.337.050	10.616.620	21.720.430	32,8%
2.1.1	Инфраструктура	17.333.850	2.769.988	14.563.862	16,0%
2.1.2	Систем за регистрацију домена	10.192.200	4.395.137	5.797.063	43,1%
2.1.3	Систем за разрешење DNS упита	1.626.760	1.323.577	303.183	81,4%
2.1.4	Увођење DNSSEC	886.500	114.120	772.380	12,9%
2.1.5	Хостинг услуге	231.840	121.041	110.799	52,2%
2.1.6	Софтверске лиценце – годишња обнова	2.065.900	1.892.758	173.142	91,6%
2.2	Развој и примена правила за регистрацију домена	622.700	558.079	64.621	89,6%
2.2.1	Доприноси у вези са правом на управљање делегираним доменима – ICANN	575.000	542.257	32.744	94,3%
2.2.2	Рад Комисије за решавање приговора	47.700	15.823	31.877	33,2%
2.2.3	Унапређивање правила за решавање спорова	0	0	0	
2.2.4	Остало	0	0	0	
2.3	Развој тржишта	16.146.901	7.158.656	8.988.245	44,3%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 30. 9.	Преостало за реализ.	Процент реализације
2.3.1	Сарадња са овлашћеним регистрима	5.100.000	670.329	4.429.671	13,1%
2.3.2	Спровођење едукативно-промотивних кампања	4.560.000	2.270.422	2.289.578	49,8%
2.3.3	Промотивни материјали (БТЛ)	960.000	736.189	223.811	76,7%
2.3.4	Спољни сарадници – маркетинг	1.480.000	807.692	672.308	54,6%
2.3.5	Унапређење интернет присуства	0	0	0	
2.3.6	Спровођење истраживања о тржишту домена	525.000	0	525.000	0,0%
2.3.7	Односи са медијима	1.080.000	957.348	122.652	88,6%
2.3.8	Спољни сарадници - односи са јавношћу	2.291.901	1.716.675	575.226	74,9%
2.3.9	Креирање ад хок садржаја за интернет сајтове и друштвене профиле	150.000	0	150.000	0,0%
2.4	Домаћа и међународна размена најбоље праксе	4.568.381	3.704.113	864.268	81,1%
2.4.1	Службена путовања запослених	3.684.006	3.106.153	577.853	84,3%
2.4.2	Организација међународних радионица	525.000	243.492	281.508	46,4%
2.4.3	Чланарине у међународним удружењима	359.375	354.469	4.906	98,6%
2.9	Резерва за групу 2	400.000	0	400.000	0,0%
3	Пословна изврсност и рад Канцеларије	59.220.896	39.970.006	19.250.890	67,5%
3.1	Ефективно и ефикасно пословање	3.332.450	2.054.793	1.277.657	61,7%
3.1.1	Увођење стандарда у пословање и управљање пословањем	422.850	184.928	237.922	43,7%
3.1.2	Професионалне услуге	2.909.600	1.869.865	1.039.735	64,3%
3.1.3	Стабилност пословања и управљање ризицима	0	0	0	
3.2	Запослени	34.777.146	23.462.955	11.314.191	67,5%
3.2.1	Зараде запослених	33.646.846	23.028.107	10.618.739	68,4%
3.2.2	Превоз запослених	442.300	191.588	250.713	43,3%
3.2.3	Друга давања запосленима у складу са уговорима о раду	100.000	0	100.000	0,0%
3.2.4	Развој кадрова	588.000	243.261	344.739	41,4%
3.3	Режијски, комунални, административни и порески одливи	19.891.300	14.196.252	5.695.049	71,4%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 30. 9.	Преостало за реализ.	Процент реализације
3.3.1	Комуналије	939.700	785.243	154.457	83,6%
3.3.2	Комуникације	964.800	668.174	296.626	69,3%
3.3.3	Одржавање опреме и просторија	995.400	557.587	437.813	56,0%
3.3.4	Репрезентација	432.000	366.808	65.192	84,9%
3.3.5	Административни и логистички издаци	1.094.400	464.654	629.746	42,5%
3.3.6	Осигурање	273.000	187.520	85.480	68,7%
3.3.7	Финансијско-порески одливи	15.192.000	11.166.266	4.025.734	73,5%
3.4	Набавка основних средстава за Канцеларију	1.020.000	256.006	763.994	25,1%
3.4.1	Рачунарска опрема у Канцеларији	600.000	144.906	455.094	24,2%
3.4.2	Канцеларијска опрема	420.000	111.100	308.900	26,5%
3.9	Резерва за групу 3	200.000	0	200.000	0,0%
4	Организациони развој Фондације	21.749.471	14.822.046	6.927.425	68,1%
4.1	Обезбеђење јавности рада и високог нивоа одговорности	2.161.960	1.554.708	607.252	71,9%
4.1.1	Корпоративни материјали	760.000	415.862	344.138	54,7%
4.1.2	Сајт ruids.rs/рнидс.срб	1.401.960	1.138.846	263.114	81,2%
4.2	Рад Управног одбора	10.483.870	7.053.755	3.430.115	67,3%
4.2.1	Накнаде за рад чланова	9.561.670	6.921.349	2.640.321	72,4%
4.2.2	Техничка подршка за рад УО	285.600	0	285.600	0,0%
4.2.3	Спољни сарадници и консултант УО	0	0	0	
4.2.4	Радне групе УО	489.000	55.000	434.000	11,2%
4.2.5	Трошкови превоза	147.600	77.406	70.194	52,4%
4.3	Рад Конференције суоснивача	2.885.210	2.035.444	849.766	70,5%
4.3.1	Накнаде за рад председника и заменика председника Конференције суоснивача	2.146.500	1.515.600	630.900	70,6%
4.3.2	Одржавање седница Конференције	738.710	519.844	218.866	70,4%
4.3.3	Радне групе Конференције суоснивача	0	0	0	
4.4	Рад осталих тела Фондације	1.090.800	63.291	1.027.509	5,8%
4.4.1	Статутарна комисија	190.800	63.291	127.509	33,2%
4.4.2	Интерна ревизија	900.000	0	900.000	0,0%
4.5	Међународна сарадња	3.564.531	3.130.298	434.233	87,8%
4.5.1	Службена путовања	3.464.531	3.130.298	334.233	90,4%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 30. 9.	Преостало за реализ.	Процент реализације
4.5.2	Сарадња са другим регистрима	100.000	0	100.000	0,0%
4.6	Техничка подршка за рад тела Фондације	449.700	121.150	328.550	26,9%
4.6.1	Репрезентација	96.000	12.177	83.823	12,7%
4.6.2	Стручна помоћ у раду тела Фондације	50.000	0	50.000	0,0%
4.6.3	Е-услуге за потребе тела Фондације	124.200	97.057	27.143	78,1%
4.6.4	Трошкови организације скупова	100.000	0	100.000	0,0%
4.6.5	Осигурање за путовања	79.500	11.916	67.584	15,0%
4.6.6	Остали трошкови	0	0	0	
4.7	Спровођење споразума са Министарством	913.400	863.400	50.000	94,5%
4.7.1	Консултант за организациона питања	563.400	563.400	0	100,0%
4.7.2	Консултант за информациону безбедност	300.000	300.000	0	100,0%
4.7.3	Остало	50.000	0	50.000	0,0%
4.9	Резерва за групу 4	200.000	0	200.000	0,0%
5	Подршка развоју Интернета у Србији	12.536.500	5.303.373	7.233.127	42,3%
5.1	Пружање подршке државним институцијама у доношењу и спровођењу ИКТ политика	0	0	0	
5.2	Едукација стручне и шире јавности у области Интернета	1.234.000	354.899	879.101	28,8%
5.2.1	Сарадња са факултетима	200.000	0	200.000	0,0%
5.2.2	Едукација путем Интернета	1.034.000	354.899	679.101	34,3%
5.3	Пружање подршке интернет заједници	11.202.500	4.948.474	6.254.026	44,2%
5.3.1	Пружање подршке развоју садржаја (суфинансирање пројеката)	1.468.250	150.520	1.317.730	10,3%
5.3.2	Спонзорства и донације	1.300.000	552.730	747.270	42,5%
5.3.3	Организовање скупова	4.109.000	4.052.089	56.911	98,6%
5.3.4	Унапређење DNS система - техничке препоруке	1.000.250	0	1.000.250	0,0%
5.3.5	CERT	2.500.000	80.000	2.420.000	3,2%
5.3.6	RSNOG	825.000	113.136	711.864	13,7%
5.9	Резерва за групу 5	100.000	0	100.000	0,0%
9	Резерва	750.000	0	750.000	0,0%

Преглед финансијских средстава

У наставку документа је дато стање финансијских средстава, орочења и ХоВ на дан 30. 9. 2015, паралелно са 30. 6. 2015:

Датум	30. 6. 2015.		30. 9. 2015.	
Средњи курс евра	120,6042		119,7491	
Валута	РСД	ЕУР	РСД	ЕУР
Средства у РСД	РСД	Прерачунато у ЕУР	РСД	Прерачунато у ЕУР
Текућа средства у РСД	14.584.031	€ 120.925	16.513.429	€ 137.900
Орочена средства у РСД	24.000.000	€ 198.998	26.000.000	€ 217.121
Укупно	38.584.031	€ 319.923	42.513.429	€ 355.021
Средства у ЕУР	Прерач. у РСД	ЕУР	Прерач. у РСД	ЕУР
Текућа средства у ЕУР	2.924.857	€ 24.252	2.930.681	€ 24.474
Орочена средства у ЕУР	12.815.282	€ 106.259	12.753.279	€ 106.500
Укупно	15.740.139	€ 130.512	15.683.960	€ 130.974
Укупно без ХоВ	54.324.169	€ 450.434	58.197.389	€ 485.994

Уз горе наведена средства, у портфолију РНИДС-а се налазе и ХоВ-обвезнице старе девизне штедње, уписане код ЦРХОВ, чија је номинална вредност 5.000 евра, а са доспећем 2016, као и 53-недељни државни записи Републике Србије у номиналној вредности од 91.000 евра са доспећем почетком 2016.

Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности (државним записима и обвезницама старе девизне штедње), прерачунато у динарима, износи 69.693.302 динара.

У Београду,
2. 11. 2015.

Данко Јевтовић

директор РНИДС-а
danko.jevtovic@rnids.rs

	2012 квартал 3.				2013 квартал 3.				2014 квартал 3.				2015 квартал 3.			
	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број
rs.	1.934	9.365	3.134	48.620	2.451	9.806	3.306	55.079	2.445	11.351	3.412	58.632	2.388	12.263	3.113	62.991
co.rs.	735	4.434	551	17.399	763	4.110	470	17.603	629	3.984	401	16.854	511	3.855	422	16.628
in.rs.	224	380	324	3.095	400	344	179	2.916	161	378	205	2.590	190	395	165	2.517
edu.rs.	37	296	83	1.353	32	292	80	1.589	35	368	48	1.731	19	418	55	1.852
org.rs.	143	803	115	3.008	129	763	108	3.101	112	759	88	3.054	94	747	96	3.034
gov.rs				225				236				255				256
ac.rs				45				57				60				63
.rs	3.073	15.278	4.207	73.745	3.775	15.315	4.143	80.581	3.382	16.840	4.154	83.176	3.202	17.678	3.851	87.341
spb.	0	0	2.097	4.904	1.303	831	79	2.792	210	604	31	2.405	131	480	43	2.170
obr.spb	0	0	36	89	29	7	3	51	3	9	2	49	0	9	1	50
org.spb	0	0	104	254	80	24	8	160	6	21	3	122	4	15	1	117
od.spb	0	0	104	274	67	38	6	105	7	26	4	77	19	9	0	53
pr.spb	0	0	499	1.161	332	167	21	683	29	140	4	580	47	83	2	484
ak.spb				3				10				10				10
upr.spb				31				47				57				55
.spb	0	0	2.840	6.716	1.811	1.067	117	3.848	255	800	44	3.300	201	596	47	2.939
Укупно	3.073	15.278	7.047	80.461	5.586	16.382	4.260	84.429	3.637	17.640	4.198	86.476	3.403	18.274	3.898	90.280